

πρωταγωνιστής παράσταση ο. 2

Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 105-106 **Published at:** 07-11-2021
Author: **Surface:** 1157.37 **Circulation:** 32170
Subjects: cm²

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΤΑΛΕΙΦΟΣ
Ο καταξιωμένος πρωταγωνιστής μιλάει για την παράσταση «Τέλος του παιχνιδιού» και για τη νέα του ποιητική συλλογή σ. 2

Ο Δημήτρης Καταλειφός ως Χαμ στην παράσταση «Τέλος του παιχνιδιού»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΔΑΚΗ

Δύο σκουπιδοτενεκέδες, μία πολυθρόνα και η πίσω πλευρά ενός πίνακα είναι τα μοναδικά αντικείμενα στο άδειο δωμάτιο. Κυρίαρχος ένοικος του ο Χαμ. Ένας δεσποτικός, ηλικιωμένος, τυφλός άνδρας, καθηλωμένος σε ένα αναπηρικό αμαξίδιο. Ζει εκεί με τον υπηρέτη του τον Κλοβ, που είναι τα χέρια, τα πόδια και τα μάτια του, όλες οι αισθήσεις του. Μια σχέση αρωστημένη εξάρτησης. Ο Κλοβ απειλεί να τον εγκαταλείψει μα ποτέ δεν το κάνει. Μέσα στους δύο σκουπιδοτενεκέδες κατοικούν έγκλειστοι οι γονείς του Χαμ, ο Ναιγκ και η Νελ. Εξω από το δωμάτιο επικρατεί ο ζόφος, ένας κόσμος που φαίνεται να έχει καταστραφεί από μια μεγάλη απροσδιόριστη συμφορά. Και οι ήρωες του Μπέκετ όσο επιζητούν το λυτρωτικό τέλος τόσο προσπαθούν να το απωθήσουν, να ροκάνισουν τον χρόνο, να βρουν τεχνάσματα από ανότητα μέχρι σπαρακτικά για να μη ζήσουν το «Τέλος του παιχνιδιού».

Ο Δημήτρης Καταλειφός συναντά το ραδιογενρό αυτό έργο του Μπέκετ σε σκηνοθεσία Γιώργου Σκευά στο Σύγχρονο Θέατρο. Είναι γνωστό ότι ο Μπέκετ τον συγκινεί βαθιά. «Ίσως γιατί αγαπώ τον ελλειπτικό τρόπο που μιλάει για τον άνθρωπο και την ύπαρξη. Γιατί τη στιγμή που σου αποκαλύπτει το μάταιο του κόσμου, σου δίνει κουράγιο να συνεχίσεις. Και αυτό κρύβει μια αισιοδοξία και ανθρωπιά» λέει.

Στον κόσμο του Μπέκετ

Ο ίδιος θυμάται πολύ καλά την παράσταση του Εθνικού Θεάτρου με τον Μινωτή στο «Τέλος του παιχνιδιού». «Μου είχε κάνει βαθιά εντύπωση. Θυμάμαι ακόμη το σκηνικό του Τσαρούχη. Ήταν ένα έργο που έλεγα ότι όταν μεγαλώσω θα μου άρεσε να παίξω».

Παρά τη συνήθειά του να γράφει ολόκληρα τετράδια αναλύοντας τους ρόλους του, μπροστά στον Χαμ το μολύβι κατέβηκε σύντομα. «Με έναν περίεργο τρόπο έχω γράψει τα λιγότερα για εκείνον σε σχέση με κάθε άλλον ρόλο. Και δεν ορκίζεται σε τσιπελιά. Ίσως γιατί ο Χαμ είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, ο Άνθρωπος με άλλα κεφαλαία. Αυτό το έργο, το τόσο ανοιχτό σε ανανώσεις και ερμηνείες, επί της ουσίας είναι κάτι μεταξύ σκηνικού ποιήματος, μουσικής δωματίου και αρχαίας τραγωδίας».

Το δισημερήνιο του Μπέκετ τον εκνευρίζει γλυκά όπως παραδέχεται. «Γλυκιά τσαντιά είναι. Γιατί ο Μπέκετ δεν εφηγεί. Δεν υποβάλλει. Είναι αινιγματικός. Πρέπει να σκάψεις πολύ μέσα σου. Είναι μια πρόκληση διανοητική και ψυχική. Και αυτό ισχύει και για τον ηθοποιό που παίζει Μπέκετ αλλά και για τον θεατή που βλέπει Μπέκετ. Για

Δημήτρης Καταλειφός

«Τέλος του παιχνιδιού», σε σκηνοθεσία Γιώργου Σκευά. Κάθε Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο & Κυριακή στο Σύγχρονο Θέατρο (Ευμολπίδων 43-45, Κεραμεικός). Παίζουν: Δημήτρης Καταλειφός, Άρης Μπαλής, Βαγγελιώ Ανδρεαδάκη, Γιώργος Ζιόβας.

έχουν λιγότερο αυτοβιογραφικό χαρακτήρα, είναι μια προσπάθεια να δω και λίγο πιο πέρα από μένα, να μιλήσω για πράγματα του καιρού μας». Και ο τίτλος της συλλογής «Πίσω από τζάμια θολά» πώς προέκυψε; «Ίσως από τον τρόπο που έβλεπα τον κόσμο λόγω του εγκλεισμού. Είπε από δάκρυα είτε από μινιμες...».

«Με ενδιαφέρει το αυθεντικό»

Την τελευταία φορά που είχαμε συναντηθεί είχε εκμυστηρευθεί ότι η περίοδος της καραντίνας ήταν για εκείνον σαν μια γενική πρόβα της ζωής ενός συνταξιούχου ηθοποιού. Του θυμίζω την κουβέντα μας. «Είναι πολύ δύσκολο πράγμα να μεγαλώνεις» απαντά. «Θέλω να πω ότι εδώ και καιρό ανατέλλει μια καινούργια εποχή στο θέατρο, στην κοινωνία... Πλέον στα 67 αρχίζεις να αναρωτιέσαι. Περνάς μια θαλασσοταραχή μέσα σου για το αν έχεις θέση σε αυτή την εποχή, αν σε περιλαμβάνει. Καλώς ή κακώς, έχω συνηθίσει σε ένα άλλο είδος θεάτρου. Τώρα, για παράδειγμα, έχουμε φτάσει στο σημείο να διαφημίζουμε τον εαυτό μας στο Facebook, να αναρτάμε τις κριτικές που μας έγραψαν, να ευχαριστούμε τους κριτικούς. Ολα αυτά είναι πρωτόγνωρα πράγματα για έναν άνθρωπο της γενιάς μου. Και μπορώ να πω ότι δεν μου αρέσουν καθόλου».

Υπερα βλέπει το ίδιο το θέατρο να αλλάζει. «Υπάρχει αυτή η τάση να μην παίζεις ένα έργο αλλά να παρουσιάζεται κάτι σε σχέση με το έργο ή γύρω από το έργο. Δεν λέω φυσικά ότι τα πράγματα δεν πρέπει να αλλάζουν. Υπάρχουν τόσα ταλαντούχα παιδιά. Αλλά προσωπικά περνώ μια κρίση μέσα μου, χωρίς απαραίτητα να παραιτούμαι. Στη σχολή όπου διδάσχω, ένα παιδί μια μέρα μου είπε: "Τελικά είναι δύσκολο το ρεαλιστικό θέατρο". "Χαίρομαι που το λέτε" απάντησα. Γιατί στο ρεαλιστικό θέατρο είσαι πιο γυμνός και πιο εκτεθειμένος από όλα τα είδη, μοιζονότι κάποιου το θεωρούν ξεπερασμένο. Ξέρετε, η εποχή μας έχει έναν χαρακτήρα επιτακτικό. Πρέπει συνεχώς να βγαίνει κάτι καινούργιο, γιατί διαφορετικά πλύνουμε. Εγώ αυτό δεν το καταλαβαίνω. Με ενδιαφέρει να είναι κάτι αυθεντικό και ειλικρινές, και ας είναι και παλιομοδίτικο...».

παράδειγμα το «Τέλος του παιχνιδιού» έχει αναφορά σε τόσα κείμενα, από τη Βίβλο και τον Σαίξπηρ μέχρι τον Τ.Σ. Ελιοτ. Για μένα μια φράση-κλειδί του έργου είναι "οι παλιές ερωτήσεις κι οι παλιές απαντήσεις". Πρόκειται για τα πρωταρχικά ερωτήματα που όλοι έχουμε και στα οποία ποτέ δεν θα πάρουμε απαντήσεις: "Ποιο είναι το νόημα του να ζεις;", "Τι είναι ο θάνατος;", "Τι είναι η ζωή;", "Τι είναι η γέννηση;", "Υπάρχει Θεός;".

Και ύπερα πάλι ο Δημήτρης Καταλειφός στέκεται σε εκείνο το αδιούρητο, απεγνω-

σμένο χιούμορ του Μπέκετ. «Υπάρχει μια πολύ σημαντική φράση στο έργο που λέει η μητέρα. "Τίποτα δεν είναι πιο κομικό από τη δυστυχία"...» αναφέρει.

Ταξίδι στη συγγραφή

Η ζωή του είναι συνυφασμένη με το θέατρο. Τις ημέρες της καραντίνας όμως γέμισε και από κάτι άλλο: τη ζωγραφική και την ποίηση. Και τα 65 αυτοβιογραφικά κείμενα με τη μορφή ποιητικής πρόζας που έγραψε από τα τέλη Φεβρουαρίου του 2020 έως τις 21 Μαΐου του ίδιου έτους, παραμονή των γενεθλίων του, έγιναν βιβλίο υπό τον τίτλο «Συμπληγάδες γενεθλίων» και κυκλοφόρησαν από τις εκδόσεις Πατάκη. Μια ποιητική συλλογή που αγαπήθηκε τόσο πολύ ώστε βραβεύτηκε από τους αναγνώστες στα Βραβεία Βιβλίου Public. «Αυτό το γεγονός μου έδωσε μια τρομερή χαρά. Και ήταν τόσο μεγάλη η ενθάρρυνση που μέσα στον μήνα θα βγει και ένα δεύτερο βιβλίο μου από τις εκδόσεις Πατάκη. Ο τίτλος του είναι "Πίσω από τζάμια θολά". Πρόκειται πάλι για ποίηση. Οπότε αυτόν τον μήνα έχω δύο προηγούμενες αναφέρει.

Τα ποιήματα της νέας συλλογής γράφτηκαν αυτή τη φορά στη διάρκεια της δεύτερης καραντίνας. «Ίσως αυτή τη συγγραφική πλευρά μου ενίσχυσε ο εγκλεισμός. Τόσα χρόνια ως ηθοποιός μιλάω μέσα από τα λόγια των ρόλων, αυτή τη φορά είχα ανάγνητα να μιλήσω ως Δημήτρης. Ετσι προέκυψαν αυτά τα ποιήματα, και τα πρώτα και τα δεύτερα. Αυτά τα δεύτερα βέβαια

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΠΕΚΕΤ

Ο καταξιωμένος πρωταγωνιστής μιλάει για την παράσταση «Τέλος του παιχνιδιού», τη νέα του ποιητική συλλογή και αναρωτιέται αν ανήκει στη νέα παράξενη εποχή που ανατέλλει